

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.
Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

Kiadó és laptulajdonos:
„Csokonai” nyomda és kiadó-r.
Felelős szerkesztő:
Vértesi Arnold.

Szerkesztőség, Széchenyi-utca, Medgyesi-ház. 1762. sz.
Kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.
Hirdetések a legmérsékeltbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Az egyházpolitikai vita.

Debreczen, márczius 13.

(—s.) Egy hete háborog már az egyházpolitikai vita s még előreláthatatlan, hogy mikor fog véget érni, mert napról napra szaporodik azok száma, kik nevüket szólásra följegyeztetik. Tulajdonképen a közoktatási tárca költségvetésének tárgyalása volna napirenden, de hát mit törődik az ellenzék a napirenddel, mikor a költségvetésnél sokkal alkalmasabb anyagnak találja a kormány megtámadására a függőben levő egyházpolitikai kérdéseket?

Mért ne beszélne az ellenzék ezekről a témákról, mikor a költségvetés keretébe a mi parlamenti gyakorlatunk szerint mindent a világon bele lehet venni, s ily módon heteket, hónapokat agyonütni? Valóban szomorú elfajulása ez a parlamentarismusknak, mikor a kisebbség terrorizmusa megbénítja a törvényhozás működését, mert hisz az olyan eljárást, aminőt az ellenzék ezúttal tanusít, hogy a kultusztárca napirendjének során egy árva szóval sem érinti az országnak kulturkérdéseit, hanem folytonosan, ma még nem aktuális és nem konkrétan formulázott egyházpolitikai kérdéseket tárgyal, nem lehet másnak minősíteni, mint a törvényhozó működése megbénításának. Nem nagyképi kormánypártiság mondatja velünk e szavakat, hanem a tényeknek és viszonyoknak elfogulatlan vizsgálata és bírálata. Ennek világánál ugyanis azt látjuk, hogy az ellenzék vezér és nem vezérférfiai ismételt és tüntetőleg kifejezést adtak annak, hogy a teljesen liberális szellemű egyházpolitikai irányzatnak, melynek végcéljai az általános vallás-szabadság, felekezeti egyenjogúság és általánosan kötelező polgári házasságban kulminálnak, feltétlenül hívei, de e szóval hirdetett liberalizmusuknak ténykedésük egyáltalában meg nem felel, a mennyiben a kormányt, mely e liberális programot zászlójára irta, nemcsak hogy nem támogatják, hanem annak helyzetét e program tekintetében megnebezíteni igyekeznek még pedig már most, mikor nincs is még pozitív alap a támadásra.

Ezek folytán nincs okunk bizni az ellenzék liberalizmusának őszinteségében és valódiságában, mert kormányellenes párt politikája a praedomináló elem egész

eljárásában s azt még annyira sem képes megfékezni, hogy a liberális reformok kedvéért legalább akkorára reszerválta volna magatartásának nyilvánítását a kormánnyal szemben.

Persze, hogy az ellenzék mai állásfoglalása indoklására elegendő indokot találni a kormánynak eddigi eljárásában, s azt egyrészt kibúvónak a kath. egyházzal szemben, másrészt pedig ingadozóknak és határozatlannak tünteti föl.

Csáky Albin grófnak klasszikus színvonalu s az események fejlődését szigorúan pragmatikus modorban feltűnítő beszéde óta azonban ezen ellenzéki vádakkal tarthatatlan és alaptalan volta teljesen kiviláglott, mert a nagyszabásu beszédben a lehető legvilágosabb és legérthetőbb módon meg van állapítva, hogy a kormány teljes jóhiszeműséggel és jogosultsággal bocsátotta ki a februári rendeletet, s hogy attól fogva tanusított eljárása mindvégig épp oly határozott egyrészt, mint amely békülékeny másrészt az egyház kedvéért a modus vivendi-k keresésében.

Az ellenzék azonban a megdönthetetlen tényeket is tagadásba veszi s ennél fogva alap intencziója csakis az egyház merev álláspontjával egyezhetik. Tertium non datur, mert a kettő, t. i. az egyházi és a szabadelvű irányzat közt kiegyenlítés nem lehetséges.

Ilyen előzmények után az ellenzéki pártvezérek, Apponyi, Eötvös, Ugron felszólalásai alighanem ismét sajnós tapasztalatokat fognak nyújtani e héten.

— **Belföldi hírek.** (Teleszkya államtitkár leköszönése) a mint a „M. U.”-irja, bevégezt ténynek még nem tekinthető; helyére mégis Ritóó k Zsigmondot, a nagyváradi kur. tábla tanácselnökét emlegetik. (A szucsányi kerületben) Lehoczky Vilmos, a szabadelvű párt jelöltje biztosan meg fog választatni a pártönkivüli báró Révay Gyula ellenében. (Az egyházpolitikai program mót) Marostorda vármegye közgyűlése és Nagyszalonta városa is egyhangulag helyeselte és meleg támogató feliratot küld. — Epp így Temes vármegye is. — (Amillenniumi csoport bizottságok elnökeinek kinevezése már közzététett (Helczesztergomi polgármestert) 12 szóval 4 ellenében az alispáni végzés ellenére — hivatalába visszahelyezte a közbizottság. — (Komárom megye) alispánja, Szombathelyi Gyula, ki 30 évig volt a megye tisztviselője, lemondott. — (A hódmezővásárhelyi kerületben) a kormány-párt jelöltje Lebach Károly, a nem-

zeti párté Kassa Ivor, vagy Hevesy Bertalan. — (Besztercebánya és a millenium.) Besztercebánya város képviselőtestülete a millenium ügyében és annak előmozdítása céljából a polgármester elnökle alatt, a városi tanács tagjain kívül tizenhét tagból álló bizottságot küldött ki. — (A német császár és a cárevics Magyarországon.) A Füntk. Ztg. arról értesül, hogy a Szombathely vidékén tartandó hadgyakorlatokon jelen lesz a királyon kívül a német császár és az orosz trónörökös is. A király a vörösvári kastélyban, a német császár és a cárevics a vépi kastélyban, Szombathelyen a főherczegek a püspöki palotában, Izabella és Erzsébet főherczegnők a bogáti kastélyban fognak lakni. A napokban már jártak magasrangú katonatisztek Szombathely vidékén a hadgyakorlatok előkészítése végett.

* **Külföldi hírek.** (A bolgár ügyek) van hír szerint összeköttetésben Schwaloff és Lobanoff nagykövetek egyidejű szentpétervári időzése — (A szerb választások alatt) eddig 76 mandátumok van a liberálisoknak, a skupstina tagjainak száma 134. — (A „Panaminó-vizsgálat”) ügyében kiküldött bizottság munkálatainak befejezte után a bizottság elnökét Finalit, pénzügyminiszterre fogják kinevezni. — (A német katonai bizottság) befejezte a javaslat első olvasását és elvetette a 2 hó alatt beadott módosítványt és határozati javaslatokat. Caprivi kijelenté, — hogy a kéteves szolgálati időre vonatkozó javaslat megváltoztatására nézve nem tehet engedményeket. — (A második Panama-pör) tárgyalásán Cottu neje kijelenté, hogy Soinogy rendőrgazgató tőle megakartta venni a jobboldali képviselőkre nézve esetleg compromittáló okmányokat. — (Caprivi Rómában.) Híre jár, hogy Caprivi birodalmi kanczélár el fogja kísérni a császári párt római útjára. — (A Suez-társaság új igazgatója.) Reuter ügynökség kairói jelentése szerint Lesseps Károly helyébe Le Chevalier-t az államadóságok igazgatóságához kinevezett francia biztost nevezték ki a Suez csatorna társaság igazgatójává. — (Válságos helyzet Brüsszelben.) Belgiumban a tartalékos hadosztályt behívták, mert a kormány attól fél, hogy a munkások meg akarják támadni a parlamentet. Az oda vezető utakat katonák tartják megszállva. — (A bolgár fejedelem esküvőjét) elhalasztották, mert a párti herczeg beakarja várni, míg a sobranje tökéletesen biztosítja, a leendő fejedelemé jövendőjét.

Hajdumegye és az egyházpolitika.

Debreczen, márczius 14.

Említettük, hogy H.-Szoboszló városának törvényhatósági bizottságának tagjai, kérvényt intéztek gróf Dégenfeld főispánhoz, melyben az egyházpolitikai kérdések tárgyában való

megyei közgyűlés összehívását kéri. A kérvény, mely a f. hó 20-iki r.k. közgyűlésen jog tárgyalatottól szerint hangzik :

„Mondja ki Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságának s annak vármegyének szerény tagjai, a melynek polgárai a szabad eszmék zászlójának a történelem tanúsága szerint mindig első hordozói voltak és azok kívánnak maradni jövőre is, indítatva az eddigi országos mozgalmaktól a melyek kormány egyház-politikája alkalmából megindultak, vagyunk bátrak méltóságodnak, mint Hajdúvármegye törvényhatóságának elnökét mely tisztelettel kéri arra, hogy Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságát rendkívüli közgyűlésre egybehívni és ott következő indítványunkat szabályszerű tárgyalás alá bocsátani méltóztassék. Indítványunk a következő :

„Mondja ki Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága, hogy szükségesnek tartja a vallás szabadságnak törvényben leendő kimondását, e házassági jognak köteles polgári házasságra alapítását, ezzel kapcsolatban egy a házasságra, mint az áttérésre, valamint az egyházak és hitközségek szervezésére és kormányzására nézve a teljes egyenjogúság megállapítását és a felekezeti-kormányzati jogának biztosítását; — hisszük és elvárjuk a kormánytól, hogy ugy ezen, valamint egyéb oly kérdésben, mely a felekezetek egyenjogúságát, a családok belső békeességét és a polgárok jogait érintő javaslatoknak előterjesztésében és a törvény végrehajtásában, egyedül az állam közérdeke és az igazság által engedi magát vezéreltetni és semmi oldalról jövő illetéktelen beavatkozásnak tért nem enged és e kérdéseknek szönyegre hozataláért és keresztül vitelért a kormányt ösztönösen üdvözlö, egyszersmind kijelenti, hogy ezen az ország minden lakosát közelről érintő kérdések helyes megoldásánál a kormány a törvényhatóság támogatására számíthat: Thury Albert polgármester. Szívós Géza főjegyző, Dr. Czeglédy Mihály t. ügyész, Hetey Ignác ügy., Adler Farkas, Adler Samu, tak. pénzt. igazgató, g. Tóth Mihály, Gáty János, M. Tóth Pál, Lengyel Imre, járásbíró, Soltész László, Róth Lajos, Padrah Sándor közj-gy. Dr. Kiss Sándor, id. Kiss Dániel, Csanády István, Márton Gábor, Cseke János, Czeglédi Lajos, Borbély Mihály, Oláh Miklós, Jeges János, Décsy Lajos, Vágó András, Fogthüty János.

A városi kör.

Debreczen, márczius 14.

A városi kör tervezetének és munkaprogramjának kidolgozásával megbízott küldöttség tegnapi ülésében tárgyalta s a Dr. Balkányi Miklós szövegezés szerint megállapította az alábbi munkaprogramot, mely most már a törvényhatósági bizottsági közgyűlés tagjainak nagy értekezlete elé terjesztetik elfogadás végett. Az értekezlet, melyre a törvényhatósági bizottsági közgyűlés minden tagja meghívatik, 1893. márczius 19-én Vasarnap délelőtt 10 órakor tartatik a városháza nagy-tanácsstermében. A program a következő :

Debreczen sz. kir. város közgazdasági, középítkezési, kulturális és humanitárus intézményei fejlesztése céljából a városi törvényhatósági bizottsági közgyűlés alóli tagjai időrelidőre értekezletre összejövünk s minden a város előre haladását célzó intézmény megvalósítása érdekében megteszszük a kezdeményező lépéseket egy a társadalomban, mint az illetékes hatóságoknál, különösen a városi közgyűlésekben s folytonos tervszerű és céltudatos közreműködéssel megvalósításukat lehetővé tesszük.

E célból a szükséghez képest értekezleteket tartva, azokon megbeszélés és elhatározás tárgyává teszszük a megvalósítandó intézményeket, a megvalósítás módjait és eszközeit, elhatározásunkhoz képest megteszszük a szükséges javaslatokat, előterjesztéseket és sürgetéseket. Működésünk köre és iránya általában minden a város fejlődésére irányuló intézményre kiterjed ugyan, különösbbeben azonban a következő, már sokáig elnem odázható intézmények megvalósítását kívánjuk már a legközelebbi jövőben eszközölni.

1. A városi építkezési szabályzat és ezzel össze függő általános utca szabályozási szervezet elkészítését.
2. A házaknak utcánkénti házszámzását.
3. A kocsis ut burkolat és gyalogjárda hálózat kiépítését.
4. A csatorna hálózat elkészítését, s a köztisztasági ügy rendezését.
5. A vízvezeték elkészítését.
6. A közlelémezési vásárcsarnok elkészítését.

7. A szegény és dologház létesítését, a házankénti koldulás megszüntetését.

8. Az árvaügy rendezését árva ház létesítésével.

9. Lelenczház alapítását.

Kelt Debreczen 1893. márcz. 13.

Dr. Balkányi Miklós, Dr. Szikszay Szabó József, Dr. Kola János, Simonffy Emil, Zádor Lajos.

Irodalom — művészet.

* **A Jókai jubileum.** Jókai Mór ötven esztendősi jubileumának megünneplése országos ünneppé lesz. Számos város és törvényhatóság hivatalosan akarja ünnepelni a költőt, másutt pedig társadalmi mozgalom indult meg a jubileum megünneplése céljából. Ujabbban a szegedi nők bizottságot alakítottak és felhívást intéztek a polgársághoz, hogy vegyen részt az ünnepélyben. Kassán az irodalmi társaság rendezi majd a jubiláris ünnepségeket. A kassaiak különösen nagy fényvel akarják ünnepelni Jókait, aki öt esztendeig városuk országgyűlési képviselője volt. Népünnepet, irodalmi és tudományos alapítványokat terveznek.

* **A Petőfi társaság** tegnap, vasárnap délelőtt 10 órakor, az akadémia épületében felolvasó ülést tartott. Tárgyai voltak: 1) Márczius hó (elbeszélő költemény) Lipcsei Ádám vendégtől. 2) A havasok mélyén, elbeszélés Gyarmathy Zsigáné r. tagtól, felolvasa Komócsy József. 2) Borongás (költemény) Témérdekr. tagtól. A nagy tetszést arató felolvasásokat zárt ülés követte, melyben a társaság a beérkezett pályamunkákra bírálókat választott meg.

* **Imakönyv** „Gyöngyvirágok“ című imakönyv jelent meg Tóth Páltól; fiatal protestans hölgyek számára. Ára vászonkötésben 2 frt, finom bőrkötésben 3 frt. Költői lendületű költés és kötetlen beszédben folyó imákat tartalmaz, a melyek jótékonyan fognak befolyani az ifjú női szív világába.

* **Szigligeti ünnepély.** A nagyváradi Szigligeti kör hó 19-én Szigligeti Ede születésének évfordulójára, emlékünnepelet tart. Az ünnepélyre, a melyen Ritók Emma Somló Sándot, a nemzeti színházi tag és dr.

A „Debreczeni Ellenör“ tárczája.

Eötvös-miutánzatok.

A nőknek azonnal elfelejtjük bűneiket, mihelyt azokban nekünk is részünk van.

A szerelem csak hiba, de a viszontszerelem kész bűn.

A csapodár férfi szerelmi vallomása szójáték, a csapodár nő játéka — szerelem.

Minden ember életében kell legalább egy boldog órának lenni; — az aggszüzek életében melyik az?

Ki volt boldogtalanabb: az-é; a ki sohasem szeretett, vagy az, a kit sohasem szerettek?

Ha két szerelm s harmincz évig lenne távol egymástól, nem kérdőzködnék a hűségéről — de egy nap után: igen.

A nők mind szépek, mikor először szeretjük őket.

Nincsen nevetésesebb, mint mikor a csapodár nőből lett asszony — féltékeny.

A melyik férfi szerelmesétől egy csókot kér, az vagy nem tud számolni, vagy — restell.

A csunya nőnek nem érdem, a szépnek nem érdemes állhatatosnak lenni.

Az alkalom a nők hűségének fokmérője.

Ha egy szerelmes nő minden ábrándját, egy csapodár férfi minden tettét leírná, — körülbelől hasonló mű jönne létre.

Még olyan nő nem született a világra, a ki ne szeretett volna — szeretni!

Minden férfiban van valami érdekes, — a szépnél a nő, a kit ő szeret, a rutnál az, a kit ő szereti.

A nők szerelmében boldogság és megelégedés nem állhatnak meg egymás mellett.

Mi az oka annak, hogy az aggszüzek gyűlölik az agglegényeket, ezek pedig csak szánják amazokat?

Az ábrándos és az érzék szerelm között a tett a különbség, azért szeretünk e kettő között különbséget tenni.

A nők a legszemérmesebb önzők:

A férfiak szemtelenségét növeli az, hogy a nők olykor szemérmesen behunyják szemüket.

Csak egy valódi csods történt a földön: a Krisztus születése, a nők mégis rajongásig hisznek a csodákban.

A férfiak erejében gyöngeség, a nők gyöngeségében erő nyilvánul.

Sokkal több nő van a világon, mint férfi, mégis a férfiak nem tudnak megegyezni a nőkön.

A nők állhatatos tagadásánál nincsen hatalmasabb állítás a világon.

A mikor a nő a férfi esküjét elhiszi, már van mit gyönnia.

A tulzás semmiben sem jó, — a szerelmesek azonban azt hiszik, hogy ez a mondás is — tulzás.

Dr. Calamus.

Uj elmélet az élet eredetéről földünkön.

Flammarion utóbbi csillagászati közleményeiben olvassuk a következő érdekes sorokat:

A míg egy német tudós a földünkre naponként hulló meteorokban nem látott mást, mint közönséges trágyát, mely a föld felületének vegyi feltételeit észrevétlenül átváltoztatja, — egy angol tudós még ennél is tovább ment és a földi élet eredetének egy újabb elméleti felfogását magyarázza ki belőlük.

Az angol társaság edinburghi gyűlésén Thomson Vilmos elnök a következő érdekes el

szemlélt tehát könnyen beleképzheti magát abba, hogy a csata napján a harctéren áll. Előtte lovasezredek rohamra száguldanak, gyalogzászlóaljok négyoszlopba sorakoznak, tüzerüteg felvonulnak; amott égő falvak, emitt elesett katonák, kidőlt lovak, felfordult ágyuk és szekerek. A képen a június 23-iki hadállás is látható. Szemünk előtt folyik le az a kísélet, a melyet az olaszok tettek, hogy az osztrákok hadállását megkerüljék. Ez a kísélet dugába dőlt s ettől a pillanattól kezdve látjuk szemünk előtt lefolyni az öldökölő harcot egész másnap esti hét óráig, mikor Cialdini legutolsó zászlója is kénytelen a harcmezőt elhagyni. A kiállításból befolyó jövedelmet katonai humánus czélokra fordítják. A képet azért is érdekes megnézni, mert az olyan ember, aki még nem volt háboruban fogalmat alkothat magának egy csata lefolyásáról.

— **Honvédségi kórház Debreczenben.** A honvédelmi miniszter tervbe vette, hogy a honvéd csapatok betegei számára egyelőre Debreczenben és Szegeden kórházakat rendez be. — A kormány, szokása szerint megint az illető városokhoz fordul támogatásért, a mennyiben ezuttal is a várost szólította fel, hogy kórházat építsen, a miniszter pedig 25 évre biztosítja a kórház bérletét. A miniszter leirata szerint a honvédségi kórház 1200 □ méter területen építendő, a modern gyógyászati igényeknek megfelelő berendezéssel, — egész-éges, jó ivóvízű teregen, fő közlekedési útvonal mentén, tágas, fákkal árnyékolat udvaron, melyen háboru esetén fasátraktárban még 200 sebesült és beteg legyen elhelyezhető a rendes létszámon kívül. Az építés annyira sürgős, hogy a nyers falaknak még ez év folyamán fedél alá kellene jönniök és a kórházat 1894. július 1-re rendeltetésének át kellene adni. A miniszter 25 évre évi 3300 frt bért biztosít. A leirathoz csatolt vázlatrajz szerint a kórház egy emeletes főépületből, melyben a kórház-vezető és ápolók szobáin, raktáron, fürdő-szobákon kívül, 60 beteg-ágyra van hely, — hullaházból és amerikai rendszerű jégveremből állana. A főmérnök számítása szerint az építkezés kerítéssel és csatornával együtt mintegy 68000 frtba kerülne. A kórház helyéül a városi közkórház mögött lévő tereget ajánlja, ahol a régi honvéd fedett lovagló iskola fekszik. E tárgyban, melyre nézve a miniszter márcz. 20-ig választ kíván, a jog- és pénzügyi bizottság holnap d. u. ülést tart.

— **Debreczen — az alsó szabolcsi tiszai társulat székhelye.** Nem új keletű törekvés már az, hogy az alsó szabolcsi tiszai ármentesítő társulat székhelye Tokajból Debreczenbe tétesse át. — Az első tanácskozások is a társulat megalakítása érdekében Debreczenben folytak a nagy Széchenyi István elnöklete alatt. A társulat közgyűlése már 1884-ben autonom jogköréből kifolyólag elhatározta, hogy a társulat igazgatósága Debreczenben székeljen. Az akkori földmívelés- ipar és kereskedelemügyi miniszter rendelete folytán azonban 1885-ben ezen határozatától elállott, — de csak is azon föltétel mellett, hogy az újabb szervezkedés ezen kérdés függőben tartása által el ne odáztassék. — Most Debreczen város tanács ragadta meg a kezdeményezést az iránt, hogy a társulat igazgatósága Debreczenbe helyeztessék át, amit lapunk már több ízben sürgetett. A városi tanács ennelfogya alaposan megokolt javaslatot terjeszt a társulat közelebbi közgyűlése elé. Az indítvány azt tartalmazza, hogy „az alapszabályok 4 §-a változtattassék meg oly módon, hogy „a társulat igazgatóságának székhelye Debreczen; ugyanitt tartatnak a választmányi- és közgyűlések. Ezen indítvány

elfogadása esetén a választmány bizassék meg, hogy a székhely áthelyezésének időpontját meg állapítván, minden ebből felmerülő kérdésben végérvényesen intézkedjék és a költségeket a tartalék tár terhére utalványozza.“ Az indoklásból kiemeljük a már fentebb említett közgyűlési határozaton kívül a következőket: a folyamammérnökség és kormánybiztosság is miniszteri rendelettel épen most Tokajból S. Alja-Ujhelybe tétett át. A vasuti összeköttetések a tiszai védművekkel olcsóbb és gyorsabb érintkezést biztosítanak a társulat tisztviselőinek Debreczenből, mint Tokajból. A munkába vett ártér fejlesztés szükségessé teszi az érdekelt birtokosokkal való sűrű érintkezést, ez is Debreczenből könnyebben mehet a vasut hálózat által, — mint Tokajból. De a védművek fenntartása és a védekezés is sikeresebb lehet az új székhelyről, ahonnan három vasut vezet a Tiszára fel: — Tokaj Dob és T. Fűred irányában. Könnyebb lesz Debreczenből az adminisztráció, a számadások megvizsgálása. Végül a tisztviselőknek is több kényelmet és előnyt nyújt a Debreczenben való lakás a tokaji kisvárosi étetnél. Mindezek olyan nyomós okok, amelyek elől nem lehet egykönnyen kitérnie a társulatnak.

— **Új gyógyszerár Nyiregyháza.** A belügyminiszter közli Szabolcsvármegye közönségével miszerint a Nyiregyháza n felállítandó negyedik gyógyszerár nézve az engedélyt Szabó Kálmán debreczeni szikvizgyáros az eszenyi ref. lelkész fia kapta meg.

— **Ö. T. A debreczeni önkéntes tüzoltótestület** hó 26-án d. u. 3 órakor az őrtanya helyiségében rendes évi közgyűlést tart. **Tárgysorozat:** 1.) Parancsnokság évi jelentése. 2.) Felelőbeszélés ügyek. 3.) Alapszabályok netáni változtatására vonatkozó jelentés. 4.) Az évi költségvetés megállapítása. 5.) Egy rendfentartó szakasz-parancsnok, mérnök és ügyvéd választása. 6.) Jegyzőkönyv hitelesítő bizottság választása. 7.) Indítványok. A parancsnokság.

— **Artézi kut Szoboszlón.** Szoboszló város Mazur debreczeni vállalkozóval egy kutat fura tott. Csodák-csodája — mint az ottani lap írja — a kutból két nap óta szakadatlanul karvas tagságu tiszta iható víz ömlik. A lakosság bámulatára jár e ritka látványosságnak. Némelyek már tudni vélik, az okát is, miért van? Legtöbb hívőre talált azon magyarázat, hogy a kut furása nem egyenesen lefelé hanem nyugoti irányban történt s ezért a Tisza vize bugyog ottan fel.

— **Fagyhalál márcziusban.** A tél folyamán többször adtunk hírt arról, hogy egy szerencsétlen embert a szabad ég alatt ért utól a nagy hideg, a kik azután ott fagytak meg az országúton, az árkokban, vagy az utak szélén. Egy ilyen esetről írnak most az Egyetértésnek Nádudvarról. Ott ugyanis a község mellett egy Magyar Pál nevű ember a múlt éjjel megfogyott. Ez a hír annál különösebb mert országszerte mindenfelé 4–6 fok melege mutat a hőmérő, bár az éjszakák sok helyen aránytalanul hidegek.

— **Makk uram Ádám esete.** Csunya sora volt ma d. e. a rendőrség előtt Makk Ádám helybeli polgárnak, e valódi muskotály-czivisnek. Két forintra ítélték egy bizonyos kihágásért, mert hiszen csakugyan nem Makk Ádámra bízták a város főterének macadamizását!

— **Az Iparos-kör 1892-ben.** Vasárnap délelőtt tartotta meg az Iparos-kör évi közgyűlését, a melyen az elnökség az 1892. esztendőről számolt be. A múlt évben 24 régi 6 új együtt 30 alapító tagja és 240 rendes tagja volt az egyletnek, de azon közgyűlés óta az önként jelentkezettek száma 140-el szaporodott és jelenleg 380 rendes tag van. Alkalma nyílt a körnek, hogy május 29-re kitűzött nyári táncvígalmára megnyerte Szák Lujza jeles írónőt és Ráth Károlyt a budapesti Iparos-kör érdemes elnökét,

hogy felolvasást tartsanak. Ezen ünnepély a táncvígalmom pénztárába tisztán 122 frtot hozott. Hasonló felolvasások tartására nyerte meg a kör Hajdumegye kir. tanfelügyelőjét Eötvös K. Lajost, ki első felolvasását „az iparos iskolával feladatáról, kapcsolatosan felsőbb népiskolánál vagy polgári iskolával“ a kör helyiségében Debreczenben, második felolvasását pedig ez évi januárban a városháza nagytermében „az ipar fejlesztéséről, alföldi gazdasági viszonyaink közt“ tartotta meg. Az országos iparegyesület 50 éves jubileumán Budapesten a kör, elnöke Serii Ede által képviseltette magát.

A közgyűlésnek a kör pénztári mérlege is be van terjesztve az 1892. évről a számvizsgáló bizottság jelentésének kíséretében, mely számadás a kör pénzügyi helyzetének és állásának kedvező javulását és örvendetes előmenetelét tanúsítja. Az évi bevétel volt összesen 1573 frt 25 kr. az évi kiadás 1004 frt 89 kr. többlet 568 frt 56 kr. melyből a múlt év végén 293 frt 36 kr a pénztárban 275 frt pedig pénzintézetnél gyűmlesztőleg volt elhelyezve. A múlt évben tartott közgyűlési határozatnak, hogy az alapszabályok módosítására vonatkozólag javaslat készítették, elég tétetett. A kör fennállásának 10-ik éve a f. évi Junius hóban fog bekövetkezni, ezen esemény némi ünnepélyességgel fog megtartatni.

— **Ötven éves jubileum.** A debreczeni első takarékpénztár 1896. júl. 1-jén ünnepi fennállásának 50-dik évfordulóját. A társaság maradaudóbb emlékü alkotásokkal kívánja megünnepelni ezt a nevezetes évfordulót. Az igazgatóság a múlt évi nyereségből az ünnepély czéljaira 2000 frt. javasol fölvetetni a közgyűlés által.

— **Hajtóvadászat.** E hó 12-én a Savós-Guton megtartott az előre hirdett hajtóvadászat. A vadászaton csak kevesen vettek részt, a mi a kedvelt vendégszereplő: a vadászati színterén oly nagy vonzerővel megjelent „iczipiciznyul“ szünetelésének tulajdonítható. Azonban élükön a buzgó elnökkel, egytől egyig az igazi Nimród buzgóságával áldoztat a férfias sportnak. Különös meglepéssel konstataljuk, hogy az eredmény, dacára a vadászaton uralkodott kellemetlen időjárásnak, mind n tekintetben sikerült amennyiben hét róka-közte négy nőstény-került terítkezre. Az igazi vadász tudja, hogy mit jelent ez, hogy hány fogoly és fiatal nyul esett volna a róka komáknak áldozatul!

— **Az István-malom közgyűlésén** jótékony czélokra kiosztani rendelt 900 frt felosztása a következőleg történt:

A helybeli polgári kórháznak 40 frt. A reform. szegény ápolóknak 40 frt. A róm. kath. szegény ápolóknak 20 frt. Az izraelita kórháznak 20 frt. A kereskedői kórháznak 20 frt. A veres kereszt egyletnek 20 frt. „Emke“ egyletnek 25 frt. A nőegyleti árvabáznak 40 frt. Az izraelita nőegyletnek 10 frt. A zenede egyletnek 40 frt. A Csokonai körnek 20 frt. Az önkéntes tüzoltó egyletnek 40 frt. A kertész egyletnek 10 frt. Az iparos iskolának 20 frt. Az ágostai ev. iskolának 40 frt. Az izraelita iskolának 10 frt. A Fröbel gyermekertnek 20 frt. A ref. hittanhallgatók segély egyletnek 20 frt. A joghallgatók segély egyletnek 20 frt. A szegény tanulóknak 30 frt. A tanítóképezde segély egyletnek 20 frt. A keresk. akadémia segély egyletnek 30 frt. A ref. főiskolai gyorsírók segély egyletnek 10 frt. A gazdasági akadémia segély egyletnek 20 frt. Az iparos ifjak segély egyletnek 20 frt. A könyvnyomdászok segély egyletnek 10 frt. 1848/49-iki honvédek segély egyletnek 10 frt. A helybeli keresk. ifjak önképző egyletnek 20 frt. Az István gőzmalom munkásai egyletnek 25 frt. A ref. főiskolai ének és zene tanszékre 20 frt. A természetrajzi muzeumra 2 frt. Az izraelita iskola építésére 50 frt. A „Zion“ betegsegély egyletnek 10 frt. A Tornacsarnok építésére 50 frt. A Dalegyletnek 10 frt. A Csizmadia iparos segédek betegsegély egylet 10 frt. Az állami főreáliskolának 10 frt. Az István gőzmalom munkásai önképző egylete házfűtésére 50 frtot adományoztak. Összesen 900 frt.

— **Már**...
dülőjét hol...
Debreczen...
programjai...
említjük me...
oratoriumban...
a kereskedői...
kalmi beszé...
Laptársunk...
nap este d...
bankettel ü...
dülőjét. Az...
szes elemi i...
— **Ef**...
zet, aki me...
gelen meg...
nagyváradi...
Debreczenb...
— **He**...
között tudó...
meg. A ma...
tudósításban...
Elek; Kuba...
— távirat...
Vadnay K...
T e r e n...
— **A**...
A belügym...
hagyta a v...
tát, mely sz...
iskolára tet...
az 1892—9...
segélytetés...
1893—94-...
kamatok jö...
míg az inte...
ház föl nem...
jövohagyó...
matai gyá...
gyűlési hat...
a város ne...
kolát.

— **Ha**...
ülé-éről iro...
nap közöhl...
x **Kö**...
szárosok fe...
nak figyelu...
a hitközsé...
orthodox m...
mészárosok...
borjú hus...
15-től kezd...
50 krért,
mérik.

x **A**...
szünt keser...
dön a czin...
a verő fej...
selyem elol...
továbbjász...
tozás után...
hivatva a...
teni. A „K...
rőfejek sel...
darabban...
bus verőfe...
ráhuzhatók...
pítő hatás...
A Kolumbu...
évi haszná...
keveset fo...
A felette...
korszakot...
testvérs...
feltalálóján

x **A**...
szünt keser...
dön a czin...
a verő fej...
selyem elol...
továbbjász...
tozás után...
hivatva a...
teni. A „K...
rőfejek sel...
darabban...
bus verőfe...
ráhuzhatók...
pítő hatás...
A Kolumbu...
évi haszná...
keveset fo...
A felette...
korszakot...
testvérs...
feltalálóján

A ki...
Territ...
inkognito...
s ott tart...
érkezett

Március 15. A szabadság nagy évfordulóját holnap hazafias lelkesedéssel ünnepli Debreczen közönsége. A különféle ünneplések programjait már közöltük. Ezuttal csak azt említtük meg, hogy d. e. 9 órakor a főiskolai oratoriumban, d. u. a kollegium udvarán, este a kereskedőifjak egyesületében lesz ünnepély alkalmi beszédekkel, énekekkel és szavatokkal. Laptársunk a „Debreczen” ugyancsak holnap este diszkiadással és a Bika szállodában bankettel ünnepli fennállásának 25-ik évfordulóját. Az ev. ref. iskolaszék holnapra az összes elemi iskolákban szünetet engedélyezett.

Efogott fegyecz. Bum János fegyeczet, aki néhány nappal ezelőtt egy szép regelen megszökött a debreczeni fogházból, a nagyváradi rendőrség elcsipte s visszaküldte Debreczenbe.

Helyrelgazítások. Tegnap számunkban közölt tudósítások néhány név hibásan jelent meg. A magán tisztviselő érkezésetéről írott tudósításban Kurucz Elek helyett K o n c z Elek; Kubai József helyett Kubai A l a j o s, — távirat rovatban Vadnay Andor helyett Vadnay K á r o l y, Perényi Imre helyett T e r é n y i L a j o s olvasandó.

A ref. felső leányiskola és a város. A belügyminiszter ma érkezett leiratában jóváhagyta a városi közgyűlésnek azt a határozatát, mely szerint a helybeli ev. ref. felső leányiskolára tett száz ezer frt alapítvány kamatait az 1892—93 iskolai évben az 1893. évi költészet terhére kiadja, de ha az internátus az 1893—94-dik tanév elejére fel nem állítatik, a kamatok jövőre be lesznek szüntetve mindaddig, míg az internátust az iskola fenntartó ref. egyház föl nem állítja. Együttal kiköti a miniszter jóváhagyó leiratában, hogy az alapítvány kamatai egyáltalán csak addig fordíthatók a közgyűlési határozatban megjelölt célra, míg maga a város nem állít polgári vagy felsőbb leányiskolát.

Hajdumegye közigazgatási bizottsága üléséről írott tudósításunkat térszűke miatt holnap közölhetjük.

Köser husmérés. Ungvári és Nagy mérszások felhívják az izr. anyahitközség tagjainak figyelmét, hogy miután kényszerítve voltak (a hitközség tagjai) borjuhus szükségeitüket az orthodox mészárszékekből vásárolni; az említett mészárszokok a két köserszék közül egyet a borju hus mérésére is berendeztek. Folyó hó 15-től kezdve az ugynevezett Kneip borjuhust 50 krért, a gyenge veres borjuhust 60 krért mérik.

A czimbalmozók öröme az, hogy meg szűnt keservük a verőfejek módosításával. Míg a czimbalmos a legnagyobb kedvvel játszik a verő fejek ördöge, az összetartó czérna vagy selyem eloldódik avagy a gyapot szétmálik és a továbbjátzás csak egy félórai, keserves gyapotozás után lehetséges. Egy elmés találmány van hivatva a czimbalmozók ezen szenvedésén segíteni. A „Kolumbus” név alatt szabadalmazott verőfejek selyem gubó alakúak és nemekből egy darabban középen átfurva készülnek. A Kolumbus verőfejek a verőkre egyszerűen bárki által ráhuzhatók és használatuk által a gyapot tompító hatása és a czérna kopogása el van hártva. A Kolumbus gubók elpusztíthatatlanok, mert több évi használat után esetleg s kopása a gubót egy keveset forgatva a játszó mindég, új fejet nyer. A felette praktikus és a czimbalmos játékosokra korszakot alkotó találmány Sternberg Armin és testvére budapesti hangszergyáros céget dicséri feltalálójának.

Legujabb.

(Delutáni posta.)

— március 14.

A király utazása.

A király tegnap délelőtt kilencz órakor Territetből elutazott. Utazása inkognito történt, csak úgy mint megérkezése ott tartózkodása. A király délben Genfben érkezett s a mai napot ott töltötte.

Községi jegyzők tanfolyama.

Hieronymi Károly belügyminiszter javasolni szándékozik, hogy a jövőben a gimnázium vagy ezzel egyenrangú más iskola egész tanfolyamának elvégzése legyen a jegyzői minősítés előfeltétele. Ezen intézkedéssel kapcsolatban a belügyminiszter a jegyzők elméleti és gyakorlati kiképzésére községi közigazgatási tanfolyamokat szándékozik felállítani az ország különböző helyein és pedig Budapestben **Debreczenben**, Kassán, Kolozsvárt, M. Szigeten, Nagybacsereken, Pécsen és Szombathelyen. E tanfolyamoknak időtartama szeptember 1-től június 30-ig terjedne. Hallgatókúl a főgimnáziumot vagy ezzel egyenlőrangú iskolát végzett oly jelölteket vesznek föl, a kik tanulmányaik végzése után legalább egy évig valamely közigazgatási hatóságnál a fogalmazói szakban, vagy mint joggyakornokok, végül mint segédjegyzők működtek. A tanfolyamot befejezett növendékek államvizsgára bocsáttatnak, a mely vizsgálat írásbeli és szóbeli. A vizsgálat eredményéről oklevelet állítanak ki, a melynek érvényessége az egész országra kiterjed. E tanfolyamok felállításával a törvényhatóságoknál megszűnik a jegyzővizsgálóbizottságok működése.

Nincs kegyelem.

Wahrman Rikárd, a kit gróf Széchenyi Andorral vivott párbaja miatt 3 havi államfogházra ítélték, és a ki büntetését most tölti ki Szegeden, kegyelemért folyamodott. A kegyelmi kérvényt az igazságügyminiszter véleményezés végett leküldte a budapesti törvényszékhez, a mely azonban a kérelem elutasítását javasolja.

Törvényszéki csarnok.

*** Hamis eskü.** Két eskü foglalkoztatta ma a kir. tvszéket, a melyek közül az egyik mindenestre hamis. Hogy melyik, azt csak úgy lehetne megtudni, ha lenne ember, a ki Ökrös Józsefnek és Varjasi Jánosnak szívében olvasni tudna. Miután azonban ilyen ember ez idő szert kéznél nincsen, az érdekelték egyike pedig a legnagyobb diskrecziót tanúsítja a saját érdekében, a kir. törvényszéknek nem sikerült a kérdést eldönteni. Az eset az, hogy Ökrös József az 1891 év november 12-én esküt tett arra, miszerint az általa Varjasi Jánostól bérben birtlakás és kovács műhely bérletére vonatkozólag 1891. július 22-én tett felmondást utóbbi elfogadta, míg Varjassy János ugyanazon uapon, ugyanazon bíróság előtt, de egy másik perből kifolyólag azt az állítást erősítette meg esküvel, hogy az Ökrös József felmondását ő nem fogadta el. Ökrös Józsefet nem hagyá nyugodni a nagy ártatlan igazság s panaszt emelt Varjassy István ellen hamis eskü büntette miatt. Így került az ügy tvszék elé, mely Igyártó Sándor elnökből Ujhelyi András, Konrád Sámuel bírákból, Dr. Nagy László jegyzőből alakult meg. Minthogy a legbehatóbb végtárnyalás utján sem sikerült, Varjassy Jánosra rá bizonyítani, hogy ő a felmondást eltogadta volna a tvszék dr. Dicsőffy Sándor kir. ügyész vádbeszédének és Sajó György ügyvéd védbeszédének meghallgatása után a vád alól felmentette. Még mindig nincs tehát eldöntve, hogy melyiké volt a kettő között a hamis eskü. A kir. ügyészség különben vádlott felmentése miatt fellebbezést jelentett be.

*** A szoboszló véres lázongás ügyében** a h-szoboszlói kir. bíróság vizsgálóbírósága a a bünvizsgálatot a legszélesebb alapon folytatta. Naponként hallgattatnak ki tanuk ez eseményre vonatkozólag. Makay Béla százados a rendőrség részéről a vizsgálatot befejezte.

Sport.

*** Lóversenyek Debreczenben.** A debreczeni lovar-egylet kibocsátotta már a pri-

lis 22. és 23-iki versenyeinek programját. Az első napon döntésre kerülnek: a nyeretlenek eladó versenye (1000 frank, egyleti díj, 1600 méter). Debreczen városa dija (100 arany, 1400 méter) Hortobágyi-díj (1000 frank, államdíj, 1600 méter), akadályverseny (1000 frank, 4000 méter), eladó akadályverseny (1000 frank, 4000 méter). A második nap számai: eladó verseny (800 frank, egyleti díj, 1600 méter), totalizateur verseny (1200 frank, egyleti díj, 2400 méter), eladó verseny (1000 frank, egyleti díj, 1600 méter), eladó akadályverseny (1000 frank, államdíj 3200 méter), nagy akadályverseny (1500 frank, 4000 méter) m zei gazdák versenye (200 frank). Minden verseny urlovasok által lovagolandó. Nevezési zárnap és árbejelen-tési határidő április 12-én esti 10 órakor.

Közgazdaság.

*** A debreczei első takarékpénztár** 1892. évben 81,211 frt 47 kr. nyereséget ért el. Ezen nyereség felosztására nézve az igazgatóság következő javaslatot terjeszti a március 19-diki közgyűlés elé: a tartalék tőke nevelésére fordíttassék 10,000 frt, a nyugdíj alapra 3000 frt; az igazgatóság jutaléka 4853 frt 82 kr. tisztviselők jutaléka 1789 frt. **o s z t a l é k u l** a részvényeseknek 600 részvény után 90 frtjával 54000 frt, adakozásokra 2200 frt, házak tartalékálapjára 3000 frt, jubileumi költségek tartalékára 2000 frt. Előrevitel 1892-re 368 frt 65 kr. Az intézet pénztári forgalma volt bevételben 13,746,157 frt 21 kr, kiadásban 13,673,973 frt 12 kr. A betét állomány 1892. decz. 31-én 6,525,063 frt növekedett az előző évhez képest 461,989 frttal. Váltó forgalom: előre hozatal 1891-ről 5236 db. 2,836,428.89 frt értékben, 1892-ben leszámítottatott 17535 db. 7,998,089.25 frt értékben, együtt 22779 drb. 10,834,518.14 frt értékben; visszafizettetett kis részben késések közé átiratott 17319 drb. 7,719,989.88 frt értékben, 1892. decz. 31-diki tárcza állomány 5456 db. 3,114,528.26 frt. Kézi zálogra adott kölcsönök állása decz. 31-én 252 db. 45074 frt értékben, jelzálogra adott kölcsönöké 1602 db. kötvényen 1,355,198 frt 87 kr. az előző évhez képest szaporodás 125 db. kötvény 238054 frt 35 kr értékben.

*** Rendezkedő pályaudvar** építését határozta el Lukács Béla ker. miniszter Pozsonyban. A forgalom rendkívüli növekvése tette az intézkedést szükségessé.

*** Nagy iparvállalat a fővárosban.** Lukács Béla kereskedelmi miniszter ismét fényes jelét adta annak, hogy a magyar ipar fejlesztésének ügyét szíven hordja. Egy berlini társaság 600,000 frt alaptőkével **v a r r 5 g é p g y á r a t** szándékozik létesíteni és a miniszter a hazánkban teljesen új iparág érdekében a vállalatnak erkölcsi és anyagi támogatását helyezte kilátásba. A gyár adómentességet fog élvezni. Az aláírások szépszámmal gyűlnek.

Tőzsdei árfolyam.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1893. március 13-án.)

Államadósság :			
Magyar aranyjárdék 4% — — —	115.60	115.90	
„ vasuti beruházási kötvény 4 1/2 %	122.75	123.75	
„ koronajárdék 4% — — —	95.35	95.85	
„ regále váltásági kötvény 4 1/2 %	101.75	102.25	
Oszták aranyjárdék 4% — — —	117.—	117.50	
Egységes állam kötvény 4 1/2 % — —	98.50	99.25	
Tisza-szegedi 4% -os nyeresémi-sorsjegy	145.—	145.50	
Részvények :			
Magyar hitelbank részvény — — —	402.75	403.50	
Oszták hitelbank részvény — — —	342.30	342.50	
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	121.—	121.50	
Sorsjegyek :			
Magyar jelzálogbank 4% -os sorsjegy	132.50	133.50	
Oszták földhitel sorsjegy 3% -os — —	117.—	118.—	
Magyar vöröskereszt sorsjegy — — —	13.25	13.75	
Oszták „ „ „ — — —	20.—	20.50	
Olasz „ „ „ — — —	14.—	14.50	
Bazilika sorsjegy — — —	7.75	8.25	
Jó-sziv „ — — —	3.20	3.60	
Pénznekem :			
Cs. és kir. arany — — — — —	5.58	5.73	
20 márkás arany — — — — —	11.85	11.88	
20 frankos arany (Napoleon d'or) — —	9.62	9.66	
10 font Sterling — — — — —	12.09	12.12	

A GONOSZOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti regénye. —

— Irta: Sz. Buday Etel. —

VI. fejezet.

20

(Folytatás.)

Az üzletet elhagyták. Morsonu kiment a szép csillagos égbolt alá megállva az elsötétített ház előtt, sováran lesve Heléne szobájának ablakait, melyből halvány világosság derengett ki. Az öreg üzletvezető fölment az emeletre, hogy Helént fölkeresse, de csak a szobalányt találta az előszobában, ki makacsul virasztott, várva urnője parancsára, megvetve a házvezetőnő minden fenyegetőzéseit. Tőle tudta meg, hogy az atya és leány együtt vannak bent, de meg van tiltva hozzájuk a bemenetel. Hanem én csak megvárom, míg a kedves kisasszony ki jön, ha reggelig is, hogy szobájába kíséressen és szolgálatára legyek, végezte mondókáját a hü cseléd.

Hermannak tehát távozni kellett, főnöke egyenes parancsát áthágva, nem akart bejutni Helén közelébe, kinek ugy sem nyujthatott volna szíve s erintő vigaszt, atyja jelenlétében.

Másnap már kora reggel munkálkodtak a temetkezési egyesület emberei, a ravatal felállításában, melyet a feketével bevont előcsarnok közepére, délszaki növények közé helyeztek el.

Oh mily nehéz a szívünknek, midőn látunk kell, hogy szeretettünk porhüvelyé kiragadtatva közülünk, közseméletre, a ravatalra tételik. És az első válasz fal, mely elkülöníti tőlünk, aztán következik a sírszája, mi magába fogadva örökre elveszi kedvesünket. Itt megszünik a hit eme biztató szava, „föltamadunk és viszontlátjuk egymást“, ennek vigaszt nem érezzük, csak az örök elválás fájdalmát. Ki bír oly erős hittel, hogy azon perezekben, eme szavak értelméből erőt birjon meríteni, keserve legyőzése? Ki az, ki a halál elválasztó borzalmas eszméjével ki tudna akkor békülni, felül emelkedve emberi gyarlóságán? Nincs oly böcs, kit számító esze e válságos pillanatokban el ne hagyna, és ne így kiáltana fel, Isten, miért engedted megérnem e keservet! Emigy kiáltott föl Flemming János is, midőn hitvesét a koporsóba helyezték, de mellette volt a vigasznak anyyala, Heléne, kit erős hite tartott fönt, eként szólva: Atyám ne busulj, egykor viszont látjuk őt! és e gyöngye teremtést fentartá erős hite. Tehát ő a gyöngye, az erők között volt az erős. De szükség is volt lelkijére. Atyja teljesen megtört, kis fivére örjögött a fájdalomtól úgy, hogy szobájából ki sem lehetett bocsátani, és a jó Hermann ápolására kellett bízni. Alvinka mint décesipett rózsabimbó, hervadtan ödögött néje után feketébe öltözött kis alakjával, hü kíséző árnyaként.

Szegény fiatal leány! őt nem volt ki vigasztalja, de ő vigasztalá egész családját. De az ő bánata szent volt, mit emberi vigasz nem enyhíthetett, csak a hitnek malasztja, mi lelkét betöltte.

Ez volt az ő vigasza, a vallásosság, mi drága anyja örökségként hagyott reá, és többet is ért ez minden földi javaknál, mert már az első nehéz percekben kamatozott.

Elérkezett a legnehezebb nap, midőn az élők a holtat nem tűrik meg a föld felületén, és átadják a beszentelt anyaföldnek a megsemmisülésnek, hogy porrá legyen. Így a jó anyja földi maradványát is elvitték azon falak között, hol élte javát tölté boldogan, és nyugodni tettek a föltámadásig.

Nincs borzasztóbb, mint temetés után vizsátérni a balottas házba, hol minden, elvesztett kedvesünkre emlékeztett, de őt magát sehol soha föl nem találjuk. Oh mily rettenetes nézni azon helyeket, hol megszokott drága alakja nem látható, és érezni azon űrt, melyet elvesztése létünkben hátra hagyott, ez egy oly keserves érzet, mintha szívünkben hiányoznánk egy részecske, mi többé soha nem enged nyugodt érzettel élni bennünket s ezt az utolsó marék földdel dobjuk kedvesünk után a sírba, mely nyugalmunk, boldogságunk felett össze zárul.

Reánk nézve háromszor halnak meg szeretteink; először a midőn az utolsó sóhaj el-
lebben ajkairól, a midőn lakunkból temetni kiviszik s midőn a sírba leteszik. Mind ezen fájdal-

mas érzeteken át ment Heléne és lélekben testben megtörtén vonult temetés után a sárga szobába, hol a jó Birit már szokott helyén találta a kályha melletti sarokban csendesen ülve, honnét már nem villogott elő fehér bodros fejkötője, mert feketével cserélte azt fel.

A szobában minden úgy lett hagyva, a mint végzetes napon volt.

A vetetlen ágyon még látható volt a drága anyja besüppöt körvonala. Az éjjeli szekrényen a megkezdett orvosságos üvegek, miknek tartalma életet adni nem bírtak. Érezhető volt még a légből a tömjén illat is, mi így hangozva a mély csenddel templomnak tünteté fel a helyiséget mely Helénre nézve csakugyan az lett, mert össze kulcsolt kezekkel mély áhítattal imádkozott.

Künn alkonyult, az utca fáira éjjeli nyugalomra települő madarak csicseregései behallatszottak és a bucsuzó nap utolsó fénye a lebecsított függönyök egy kis nyílásán besugárzott, megvilágítva Heléne gyászos alakját. Ezen fény sugar volt az egyedüli derű, azon kívül minden homályba veszett. Még a csillár üvegprizmái is színtelenek lettek, nem volt fény, mely a szivárvány hét színét kölesönözze csiszolt üveg lapjaira.

Ugy a falakra festett pufók rózsás arczu Amorok is egybeolvadtak a homálylyal. A kis óra is megszűnt ketyegve jelezni az idő letűnt, előre haladt pillanatait. Lassanként az utca szokásos zaja is alább hagyott, a madarak is megszűntek csevegni, eltűnt az utolsó napsugár is és Helént templomi csönd, kriptai sötétség vette körül.

Es az előre haladt éj csöndjében, mint titokzatos hang kelt a légbe a gyászolók keserves sohajjai, mely olykor-olykor felhangzott a csendben.

(Folyt. köv.)

Apró-cseprő.

Megokolás. Ur: Mit? Tegnap mint szélütött koldult, s ma meg mint pupos kerül elé. Mit jelentsen ez?

Koldus: Hogy mily gyorsan követheti egyik szerencsétlenség a másikat.

Vizsga után. No fiam, jobb helyen vagy most, mint tavaly voltál?

— Elhiszem, apám! Most a kályha mellett ülök.

A ki a szívet megnyerte, könnyen bánik el az észszel.

A szerencsét czélozni annyi, mint a megelégedést elhibázni.

A rosszak többet tanulnak a jóktól, mint a jók a rosszaktól.

„Flieg. Bl.“

A nagy gondolatok mindig a szívből erednek!

Vaüneargue.

Hamlet. Látja-e ott ama felhőt, majdnem olyan az alakja, mint egy tevé.

Poloniusz. A misére mondom, olyan mint a tevé valóban.

Hamlet. Azt hinném, olyan mint a menyét.

Poloniusz. Épp olyan háta van, mint a menyécnek.

Hamlet. Vagy inkább olyan mint a cethal.

Poloniusz. Igazán, olyan, mint a cethal.

Shakespeare.

A méh és fulánkja. Általánosn elfogadott nézet az, hogy ha a méh valakit megszur s fulánkja a testben marad, a méheknek vége van. Hogy a méheknek, ha egyszer valakit megszur, csakugyan el kell pusztulnia, ez ma még nincs véglegesen eldöntve. Theen például azt mondja, hogy természetellenes volna, ha a bogárnak azért adatott volna fulánkjaiban a fegyver, hogy a bosszuállás után életével lakoljon. Erre vonatkozólag az

ujabb időben dr. Krasiczki lovag tett kísérleteket. Ezek folyamában 132 méhet kényszerítettek szurásra s ezek tényleg el is vesztették fulánkjukat. A méheket aztán 58 óráig fogva tartották; aztán szabadon bocsátották azokat s azok közül 80, egészen jól érezte magát elrepült, 62 pedig megdöglött. A kísérletekből tehát csak annyit lehet biztosan következtetni, hogy a fulánk elvesztése nem mindig öli meg a méhet.

Meghaltak.

— Márcz. 5-től márcz. 11-ig. —

I. Czeglédutczai városrészben: Szarvas Borbála törvényt. fia János 4 hón. ref. vele szül. gyengeség. Fülöp Mihály és Fekete Zsuzsanna fia Mihály 14 hón. ref. tüdőlob, Bak-say Lajos és Kulcsár Berta f. Lajos 1 é. ref. tüdőlob, Kovarszik István 30. é. kath. álképlet, Eisner Róza kereszteletl. fia 1 hón. izr. veleszül. gyengeség. Frohner Bernát 65 é. kath. szervi szivbaj, Bór Lajos és Dobisz Anna l. Róza 7. hón. kath. görcsök, Szandi Sára törvényt. l. Margit 1 hón. tüdőlob, Földesi György 48 é. ref. tüdőlob, Kovács János és Varjas Julianna l. Eszter 1 hón. ref. veleszül. gyeng. Tóth József és Nagy Sára fia Kálmán 3 hón. ref. tüdőhurut.

II. Piaczhatvanutczai városrészben: Varga Bálint és Dézsi Róza l. Mária 1 é. ref. roncs. toroklob, Tokai Mihály 60. é. ref. tüdőlob, Nagy János és Papp Zsuzsanna l. Zsuzsanna 17 é. ref. tüdőgümökör, Kónya Erzsébet f. Ferencz 7½ é. ref. tüdőgümökör, Kovács Gábor és Nagy Zsuzsanna l. Eszter 14 é. ref. tüdőhurut, Nagy Ferencz és Bodnár Zsuzsanna 62 é. ref. tüdőlob, özv. Csapó Ferencz és Bihari Sára 67 é. ref. aggkór, Gönczy Lajos és Kovács Zsuzsanna l. Eszter 2 é. ref. görcsök, Oláh Gábor és Izsó Julianna l. 5 é. ref. görcsök.

III. Piaczhatvanutczai városrészben: Fürst Ignáczné Schwarcz Julianna 48 é. izr. öngyilkosság, özv. Szabó Mihályné Harmathy Ágnes 64. é. ref. veselob, özv. Laboncz Györgyné, Nagy Anna 50 é. ref. szervi szivbaj, Siposs Mária l. Francziska 1 hón. r. kath. veleszül. gyenge. Tarjáni Erzsébet l. Mari 7 het. ref. tüdőhurut, Fogarassi György és Veres Mari l. Mari ref. agylob, ifj. Kertész Istvánné Pethó Julia 36 é. ref. typhus, Csáky Julia 26. é. ref. tüdővész.

Idegenek névsora.

Bika szálloda. Gönyei István és J. N.-Károly, Hollós kereskedő Budapest, Antony építő Budapest, Mastike F. kereskedő Bécs, Mandel gazdálkodó Derecske, Dr Erdős ügyvéd Monor, Ledig Sándor N.-Várad, Kissakovitz mérnök Budapest, Sauenfeld kereskedő Budapest, Polátsek biztos felügyelő Budapest, Petrovits Kolozsvár, M isels kereskedelmi utazó Budapest, Heinhöfler kereskedő Bécs.

Angol királynő szálloda. Weisz Ferencz birtokos Pozsony, Havranek Lajos kereskedő Budapest, Czummer Miksa kereskedő Budapest, Szabó Mihály kereskedő Budapest, Silberstein J. kereskedő Budapest, Mihálek N. kereskedő Bécs, Hirsfeld J. kereskedő Bécs, Müller S. kereskedő Bécs, Reif Károly kereskedő Bécs, Fekete József Arad.

Frohner szálloda. Bródy testvérek utazók Bécs, Ligeti Zs. utazó Budapest, Poláček utazó Budapest, Deutsch Ignác üzletvezető Bécs, Balogh József utazó Nagyvárad, Hajnal birtokos Nádudvar, Weisz Jakab gőzmalom Diószeg, Ludmanné Dombrád, Pollák Adolf Budapest, Birkány Mór kereskedő Nyiregyháza, Fischer Menyhért N.-Léta, Klein Dezső Budapest, Engländer utazó Kassa, Aczél Gyula Helyben.

Debreczeni Városi színház.

II. Idénybérlet 134. szám. VII. Kis bérlet 14. sz. Páros. Páros.

Bérlet tolyamban:

Ma Kedden 1893. márczius 14-én:

A szultán.

Holnap Szerdán 1893. márczius 15-én

Dizselőadás. Az évforduló megünnepléséről:

Petőfi élete és halála.

A Cognac-Ipar részvénytársaság BUDAPESTEN.

Gyártmányai a nemzetközi bor- és élelmezési kiállítás juryje által

(udvari és egészségügyi tanácsos Vogel tanár eln.) közegészségügyi szempontból a legmagasabb kitüntetést egyedül nyerték el, és alábbi orvosi tekintélyek elismerésének örvendőnek.

Dr. Angyán tanár	Dr. Kovács tanár
Dr. Kéty tanár	Dr. Müller tanár
Dr. Kézmaroky tanár	Dr. Réczey tanár
Dr. Korányi tanár	Dr. Stiller tanár
Dr. Tauffer tanár.	

A számos elismerő levelek közül, melyek igazolják, hogy ezen cognac-gyártmányt a legelső hely illeti, csak az alábbi közöljük egész terjedelemben: Ország. m. kir. chemiai 4s közp. vegyikisérleti állomás.

(Földmívelésü. m. kir. miniszterium.) 1437/1892.

Igazolvány.

Az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegyikisérleti állomás részéről hivatalosan igazolatik, hogy a

COGNAC-IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG cognac-gyára a modern technikai és az egészségügyi követelményeknek megfelelőleg van berendezve és az ott gyártott készletből f. hó 21. napján hivatalosan vett (ötféle) cognac-minták **mind-egyike kifogástalan jó minőségűnek** találatott. Budapest, 1892. október hó 28-án.

Az igazgató helyett: **Tóth s. k.**

Sziveskedjék tehát csakis ezen gyártmányokat rendelni. Megbízások intézendők a

Cognac-Ipar részvénytársasághoz BUDAPESTEN. Képviselő Debreczenben: Hochfelder Jakab.

Kapható Debreczenben a következő cégeknekél.

Csanak József, Rickl József Zelmós, Geréty Fülöp, Lusztig Károly, Leidenfrost Armin, Szabó Zsigmond, Varga Lajos, Kun József, Rosenthal Dániel, Party Ferencz, Kohn Lajos, Fogyasztási szövetkezet, Aron Manó és Társa, Poszert János, Katz Lajos, Riesz Lipót.

Eladó tanyaföld.

Az ebesi pusztán egy 12 nyilas tanyaföld a hozzátartozó gazdasági épületekkel együtt eladó.

Értekezhetni Kádas-utca 1848. sz. a az örökösökkel.

Kardos Lászlónál (Kossuth utca)

NAGYRAKTÁR
vásznyakból
szőnyegekből
kelengyekből.

Kiadó lakás.

Nagy lakás a főtér és hatvanutca sarkán a volt kereskedelmi akademia helyiség, rögtön

kiadandó.

Felvilágosítást ad

Tóth Gyula

vaskereskedő cég.

Fiatal és öreg

uraknak!

felüdülési szer.

Dr. Müller főtörzsorvostól, számos év óta legjobb sikerrel használtatik mindenütt ideg-**betegségek** ellen, melyek id egr á z k ó d a s o k b ó l (titkos ifjúkori bűnök) stb. keletkeznek és a melyeknek a következménye a lélek és a test idő előtti bénasága. Kivált elgyengült férfi-erő erősítésére kipróbálva. Ara pontos orvosi utasítással 3 frt 10 kr. postán csomagolásért 20 krral több.

Egyedüli fő és előállítási-raktár: **St. Georgi-Apoheke Wien, 5/2 Bezirk Wien-mergasse No 33**, a hová az írásbeli megrendelések intézendők. III.

8329 tk. sz. 1892.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy néhai Köhler Mária Lázár Lajosné hagyatéki ingatlanai önkéntes árverési ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a debreczeni kir. járásbiróság) területén levő, **Debreczenben fekvő Debreczeni 623 sz. tjkvben A 1645. 6156 h. r. sz. a. foglalt ingatlanokra az árverést 17,000 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi márczius hó 27-ik napján d. u. 3 órakor** a debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 1700 frtot készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben, 1892. évi november hó 5-ik napján, a debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

Kittinó szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Gazdag szénsavtartalmu. — A bornak színét nem változtatja. — Természetes ízét kellemessé teszi,

a miért is a vendéglős uraknak keverékül „Spritzer” előnyös szolgálatot tesz.

Ujabban a homokos talajban termett savanykás borokhoz kiváló előnyösnek bizonyult az Ágnes-forrás savanyuvize.

Ujabb orvosi bizonylatok az Ágnes-forrásról Mohán.

A mohai Ágnes-forrás vizét hosszú évek során át rendelem s jó szolgálatot tesz a gyomorhurut, a vékony belek hurutos állapota, hólyaghurut és torokhurut esetében.

Dr. Kéty Károly, ny. r. egyet. tanár.

Kötelességemnek tartom értesíteni, hogy a lefolyt kolera-járvány alatt mohai Ágnes-forrását kittinó sikerrel rendelem. A gyomor és bél működését rendkívül hathatósan támogatja, a nélkül, hogy mint a többi savanyuvizek nagy része korgást és hasmenést okozna. Örömmel konstatálhattam, hogy nemcsak a hazai, hanem a külföldi ásványvizek között is legelső helyen áll.

Dr. Glaser Marcel.

A mohai Ágnes-forrás vizét, mint a természet által adott egyik megbecsülhetlen kincsét, a legnagyobb mérvben szoktam orvosi gyakorlatomban betegeknek ajánlani; a kórjavalat melyeknél ezen vizet adom, heveny és idült gyomorhurut, az eredmény minden esetben kielégítő. Adja Isten, hogy a külföldi hasonczéla alkalmazott vizeket teljesen kiszorítsa hazánk ásványviz-forgalmából.

Dr. Deme Béta, járás és Bihar. t. b. főorvosa

A kolera-megbetegedés ellen präservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár **Édeskuty L.** BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

cs. és kir. és szerb kir. utv. ásványviz-szállítónál.

Eladó kert.

A Széchényi kertben egy külön bejárattal bíró, — csemege szőlővel és fiatal gyümölcs fákkal beültetett — két szobás, verendás nyaraló — konyha — kamara és pinczével ellátott kert

eladó.

Értekezhetni Széchényi utca 1778 szám alatt.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek b. figyelmébe ajánlani a közelgő tavaszi idényre

ujjonnan beszerzett, legszebb és a jelenlegi igényeknek minden tekintetben megfelelő

szövetekben

us raktáramat.

Főtörekvésem a pontos és izléses kiszolgálás által a nagyérdemű közönség b. pártfogását minél nagyobb mértékben kiérdemelni.

Szívesen nyujtok kedvezményt az által is, hogy havi részletfizetésre megrendeléseket eszközölök.

Tisztelettel
Klein László

férfi-szabó
Kossuth-utca, Kardos-ház

Tapeta és stucc dekorációk gyári raktára.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy több mint 300 bordurokkal dekorált

tapeta mintáim

(melyekből en gross raktárt tartok) elkészülvén, mintakönyveimet a n. é. közönség rendelkezésére bocsátom.

Külföldről szerződött szakavatott munkásaim valamint összeköttetésem által az első német francia tapeta s papirmaché gyárosokkal abban a helyzetben vagyok, hogy minden tekintetben

előnyösebb feltételek

mellett vagyok képes t. pártfogóim kívánságát teljesíteni mint bármely vidéki vállalkozó.

Költségvetés és tervezeteket ingyen és bérmentve készítek.

Midőn még a n. é. helybeli és vidéki közönségnek eddigi szíves támogatásukért meleg köszönetet mondok, kérem b. bizalmukkal továbbra is meg-tisztelni.

Kiváló tisztelettel
THIESZEN H.
tapetirozási és festészeti vállalkozó
Darabos utca 988.

Kárpit és papírmaché gyári raktára.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szaggal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van elzárva.

Eddig fölülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle
valódi, tisztított

MÁJOLAJ

Maager Vilmostól

BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben III/3. ker., Heumarkt 3. valamint az osztr. magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.

DEBRECZENBEN: Mihálovits István dr. Rothschnek Emil, Tóth Béla gyógyszerész uraknál és Rickl József Zelmós, Geréby Fülöp kereskedésében. Főraktár és fő-elárúsítás az osztrák-magyar monarchia részére: MAAGER VILMOS Bécs. III/3, Heumarkt 3.

Csakis világhírű **zigaretta papirost** használjátok

Les Dernières Carouches jeggyel

BRAUNSTEIN FRÉRES párisi

gyárábó, 65, Boulevard Exemans.

Ezen gyártmány a papír ipar diadala s a cigaretta papiros eszményképe.

Ezen cigarettapapiros és cigarettahüvely gyári raktára:
Bécs, 1. Scholrenring 25.

„A valódi francia „Les Dernières Cartouches“ cigaretta-papirunk, valamint a valódi francia cigarettahüvelyek a „Les Dernières Cartouches“ papirból minden norringbergi nagykereskedésben, ugyszintén az összes magyar kir. dohányüzsdékben, kaphatók.“

Üzlet eladás.

A DEBRECZENI ASZTALOS-EGYLET
üzlet feloszlás miatt

temetkezési üzletét

egészben, vagy apróbb részletekben elárusítja,

MINDEN EZ ÜZLET KÖRÉBE TARTOZÓ CIKKEK ES ANYAGOK

fa- és érczkoporsók, ravatalok,

gyászkoosik stb.

Továbbá **egy asztalos műhely felszerelési szerszámokkal és anyagokkal** és végül egy berendezett

SIRKÓRAKTÁR

beszerzési áron lesznek áruba bocsátva. Ugyancsak eladó az egylet tulajdonát képező

Varga-utca 2247 számú ház is.

Részletes értesítést nyerhetni

a debreczeni asztalos-egylet temetkezési intézetében

Tiszapalota, Kenyerpiacz.